

Concept raadsvoorstel

Raadsvergadering:
Agendanummer:

Zaaknummer: 13.14722
Documentnummer: I13.042692

Aan de raad

Afdeling: Maatschappelijke Effecten
Onderwerp:

Denekamp, januari 2014

Voorstel:

Wij stellen u voor om vast te stellen: de nota "Omzien Naar Elkaar, een integrale visie op de invoering van de drie decentralisaties in het sociale domein".

I. Inleiding.

De gemeenten Dinkelland en Tubbergen staan op het terrein van zorg, welzijn, werk en inkomen aan de vooravond van een operatie die zijn weerga niet kent. Drie grote taken komen met ingang van 1 januari 2015 naar de gemeenten: de invoering van de Participatiewet, de overgang van onderdelen uit de Algemene Wet Bijzonder Ziektekosten (AWBZ) naar de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) en de overname van de gehele zorg voor de jeugd.

De overheveling van taken wordt ook wel aangeduid als de drie decentralisaties in het sociaal domein, kortweg aangeduid als de drie D's.

De drie decentralisaties hebben gevolgen voor onze inwoners, het maatschappelijk middenveld (waaronder zorgaanbieders, welzijnsinstellingen en sportverenigingen), het bedrijfsleven en de gemeenten.

Vanuit de noaberkrachtgedachte werken wij als colleges van Burgemeester en wethouders van Dinkelland en Tubbergen intensief samen.

Omdat wij bij de nieuwe taken een sterke samenhang en overlap in doelgroepen zien, hebben wij er voor gekozen om gezamenlijk een integrale visie te ontwikkelen op de drie decentralisaties. Deze visie is weergegeven in bijgaande (concept)nota: "Omzien Naar Elkaar, een integrale visie op de invoering van de drie decentralisaties in het sociale domein".

Wij stellen uw raad voor om deze nota vast te stellen

II. Ontwikkelingen in het sociaal domein.

In de nota "Omzien Naar Elkaar" geven wij onze visie aan. Wat willen wij bereiken.

Aanleiding tot het bepalen van een visie zijn de ontwikkelingen in het sociaal domein in de afgelopen jaren. Het sociaal domein bestaat uit de beleidsterreinen wonen, werk, onderwijs, gezondheid, veiligheid, welzijn en zorg. Een nieuwe visie op het sociaal domein is nodig. Op landelijk niveau loopt ons huidig systeem vast. Wij raken verstrikt in een web van wetten, regels, indicatieprotocollen, aanvraagprocedures en financiële regels. Het vastlopen van het huidig systeem wordt nog eens versterkt door:

- een toenemende zorgvraag;
- het problematiseren van het leven. Wij hebben de neiging al snel een sticker op iemand te plakken bij een afwijking van de norm;
- de toenemende bureaucrativering. Professionals zijn teveel bezig met regels en administratie, terwijl het moet gaan over mensen en oplossingen;
- claimedrag van burgers. Wij hebben recht op...

Daarnaast zijn in de afgelopen jaren de kosten van het systeem sterk gestegen. Daardoor is het systeem ook op financieel gebied onhoudbaar geworden. Zo zijn de kosten van zorg in Nederland de afgelopen jaren fors gestegen. De totale kosten zijn opgelopen tot van ruim 40 miljard rond de

eeuwwisseling tot ruim 90 miljard in 2013. Deze groei is op termijn niet meer op te vangen als het stelsel op deze manier ingericht blijft.

Steeds meer wordt de conclusie gedeeld dat de huidige verzorgingsstaat in de toekomst niet meer te betalen is.

Om het systeem weer beheersbaar en betaalbaar te maken, heeft het rijk een aantal maatregelen genomen. Eén van deze maatregel is om bovengenoemde taken op het gebied van het sociaal domein over te hevelen naar de gemeenten "De gemeenten staan dicht bij de burger en de gemeenten kunnen de taken efficiënter organiseren", aldus het rijk. Gemeenten krijgen daarbij een zekere mate van beleidsvrijheid.

III. Hoe is de nota tot stand gekomen?

In de afgelopen periode hebben wij verschillende stappen gezet.

Op 23 april 2013 hebben wij de contouren van de integrale visie toegelicht aan de raadsleden van onze gemeenten. Op 26 juni 2013 hebben wij de contouren van de visie gedeeld met de adviesraden en het maatschappelijke middenveld. Vervolgens hebben wij in de zomermaanden van 2013 aan de hand van de contouren, de visie verder uitgewerkt en vertaald in principes en ambities. Dit heeft geresulteerd in de concept visienota "Omzien Naar Elkaar", een integrale visie op de invoering van de drie decentralisaties in het sociale domein. Deze concept nota heeft vanaf 12 september tot en met 28 oktober 2013 voor een ieder te inzage gelegen. Daarnaast hebben wij de concept notitie op 25 september 2013 toegelicht tijdens een tweede bijeenkomst met het werkveld, de adviesraden en andere belangstellenden.

De bijeenkomsten op 26 juni en 25 september zijn goed bezocht en hebben ons waardevolle informatie opgeleverd.

Reacties naar aanleiding van periode ter inzage.

Wij hebben dertien reacties ontvangen op de concept visienota Omzien Naar Elkaar. Het betreft reacties van adviesraden en zorgverleners. Uit de reacties blijkt veel bereidheid om op een positieve en constructieve wijze mee te denken. Wij zijn hier erg blij mee. Wij staan immers voor een omvangrijke taak die wij niet alleen kunnen maar ook niet alleen willen uitvoeren. Wij zullen de taak met alle betrokkenen moeten uitvoeren.

Uit het merendeel van de reacties blijkt dat de visie gedragen wordt. Daarnaast worden verschillende aanbevelingen gedaan. Op een aantal daarvan ondernemen wij actie. Zo willen wij onder meer met het veld een werkgroep vormen met als opdracht de gelddruk te verminderen.

De ingekomen reacties zijn samengevat in een nota van zienswijze. Deze nota, waarin wij per reactie ons standpunt hebben aangegeven, ligt bij de stukken ter inzage. Samengevat komt de nota van zienswijze er op neer dat de visie in zijn algemeenheid gedragen wordt en dat wij op een aantal punten actie zullen ondernemen.

IV. Samenvatting nota.

1. Onze visie.

Wij hechten veel waarde aan het welzijn van onze burgers en willen dat alle burgers op een zo volwaardig mogelijke manier meedoen in de samenleving. Burgers moeten eigen regie over hun huishouden kunnen voeren, een sociaal netwerk kunnen onderhouden en kunnen deelnemen aan de samenleving.

Deze doelstelling is niet nieuw of anders. Al jaren is ons beleid hierop gericht. Omdat het huidig systeem vastloopt, moeten we echter met een ander model werken om deze doelstelling te realiseren. Wij hebben daarvoor een model ontwikkelt waarbij wij uitgaan van drie niveaus: zelf, samen en overdragen.

Zelf

Als eerste zetten wij in op eigen kracht en omzien naar elkaar.

Eigen kracht betekent dat burgers zelf de regie nemen over hun leven en zelf verantwoordelijk zijn voor hun eigen ontplooiing. Eigen kracht betekent niet dat iedereen op zichzelf is aangewezen, maar het betekent dat we het potentieel dat in iedereen zit, graag willen benutten. Het betekent ook dat we samen verantwoordelijk zijn en omzien naar elkaar. Wat de een niet kan, kan een ander wel en andersom, bijvoorbeeld burenhulp. Of zoals ze in Twente zeggen noaberhulp. Iets wat in onze gemeenten gelukkig nog een groot goed is.

Wij zetten allereerst in op het intensiever benutten van de eigen kracht en regie van de burger en zijn /haar sociale omgeving zoals familie, burens, mantelzorgers, vrijwilligers, scholen, verenigingen en welzijnsinstellingen. Voor initiatieven die dit model versterken, stellen wij een budget beschikbaar.

Samen.

Op sommige momenten lukt het niet op eigen kracht, dan is ondersteuning nodig. Wij zien die ondersteuning als een duwtje in de goede richting, zodat de eigen kracht wordt hervonden of versterkt en men weer kan meedoen in de samenleving. We denken hierbij aan bijvoorbeeld informatie en advies, signalering en kortdurende ondersteuning. Om de ondersteuning goed te organiseren, is het nodig om te komen tot een integrale ondersteuning. De ondersteuning moet erop gericht zijn om de burger zoveel mogelijk en zo snel mogelijk weer in eigen kracht te brengen. Maatwerk is daarbij van belang.

Overdragen.

Voor de burger/het gezin die het niet 'zelf' of 'samen' kunnen, blijft langdurige en/of specialistische ondersteuning beschikbaar. Deze ondersteuning is alleen beschikbaar voor wie dat echt nodig heeft. Integrale aanpak, maatwerk en ondersteunend aan 'zelf' en 'samen' zijn hierbij uitgangspunten. Door meer in te zetten op preventie moet het beroep op de langdurige en/of specialistische ondersteuning verminderd worden.

2. Principes en ambities.

Om deze visie te realiseren hebben wij in hoofdstuk 7 van de visienota een aantal belangrijke principes en ambities geformuleerd die richtinggevend zijn voor de verdere uitwerking van de drie decentralisaties. Daarbij gaan wij onder andere in op de wijze waarop wij willen komen tot een integrale aanpak van ondersteuningsvragen van onze burgers op het gebied van zorg, welzijn, inkomen e.d. Een integrale aanpak betekent in onze ogen: 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur en 1 budget. Om de integrale aanpak vorm te geven, willen wij een integraal ondersteuningsteam instellen. Dit team bestaat uit professionals met verstand van zaken over de problemen en de wijze waarop de problemen opgelost moeten worden. De professionals zijn erop gericht om de cliënt weer zoveel mogelijk in eigen kracht te krijgen. Het integrale ondersteuningsteam wordt geen nieuw eigen instituut of indicatiebureau, maar een herschikking van de huidige professionals op basis van hun competenties. Deze professionals komen uit diverse organisaties en achtergronden zodat er een stevige kruisbestuiving ontstaat en de burger goed ondersteund wordt. Vanuit het team wordt een regisseur benoemd die samen met de cliënt het plan van aanpak voor het oplossen van de ondersteuningsvraag vaststelt.

Wij vinden het van groot belang dat het integraal ondersteuningsteam onafhankelijk is. Om dit te waarborgen hanteren wij het uitgangspunt dat de leden van het beoogd integraal ondersteuningsteam direct of indirect geen belang hebben bij uitvoering van opdrachten. Dus scheiding van opstellen van het plan van aanpak en coördinatie van de zorg en uitvoering van de voorgestelde zorg uit het plan.

Een integrale aanpak is alleen aan de orde indien er sprake is van complexe en/of meervoudige problemen. Indien dit niet het geval is dan kan een integrale aanpak achterwege blijven. Voor meer informatie over de principes en ambities verwijzen wij u naar hoofdstuk 7 van de visienota.

3. Extra budget voor versterken eigen kracht model.

In de concept nota hebben wij aangegeven dat wij extra geld beschikbaar willen stellen voor initiatieven die het model van eigen kracht /omzien naar elkaar versterken. Er moet bijvoorbeeld sprake zijn van een interventie waardoor men minder door voorheen een beroep doet op de voorzieningen van de gemeente. Voorwaarde voor gemeentelijke steun is dat het initiatief aantoonbaar rendement moet opleveren. Er moet bijvoorbeeld sprake zijn van een interventie waardoor men minder dan voorheen een beroep doet op de voorzieningen van de gemeente. Wij willen dit doen aan de hand van een subsidietender, waarbij wij vooraf thema's en selectiecriteria aangeven. In principe willen wij jaarlijks een bedrag binnen het budget vrijmaken voor dit soort

zaken. Dit bijvoorbeeld op basis van een vast bedrag of op basis van een percentage van het totaal budget. Van belang is wel dat geïnvesteerd wordt in zaken die ons structurele besparingen opleveren. Wij komen begin 2014 bij u terug met een concreet voorstel op dit punt.

4. Overige uitgangspunten.

Naast het bovenstaande hanteren wij bij de verdere uitwerking van de visie de volgende uitgangspunten:

- lokaal wat lokaal kan, bovenlokaal wat bovenlokaal moet;
 - de nieuwe taken moeten in financieel opzicht binnen de vergoedingen die wij van het rijk ontvangen uitgevoerd worden. Op het moment van het schrijven van dit voorstel zijn helaas de exacte budgetten nog steeds niet bekend. Wel is duidelijk dat het rijk flinke kortingen heeft aangekondigd. Wij komen dus voor de grote uitdaging te staan om een goede balans te creëren tussen goede voorzieningen en betaalbare voorzieningen.
 - een actieve voorlichtingscampagne richting onze inwoners.
- V.

Vervolgstappen

Op basis van de visienota werken wij verder aan de operatie. Gelet op de invoeringsdatum van 1 januari 2015 betekent dit dat in het jaar 2014 op heel veel zaken duidelijkheid moet komen. Duidelijkheid over onder meer de wetgeving, de budgetten die overgeheveld worden, de wijze waarop wij de inkoop gaan organiseren, het effect van de kortingen op de werkgelegenheid in de zorg, de wijze waarop wij de toegang en het integrale ondersteuningsteam verder vorm gaan geven, ict aspecten, privacy-aspecten, bedrijfsvoeringszaken e.d. Dit alles om duidelijkheid te kunnen geven aan de burger. Wat gaat er voor hem of haar veranderen? Op welke zorg kan hij/ zij nog wel nog wel rekenen? Wat zijn de financiële consequenties en met welke zorgaanbieder hij/ zij te maken? Op deze essentiële punten moet in 2014 duidelijkheid komen.

Wij werken op dit moment aan een uitvoeringsplan waarin al deze zaken aan bod komen. Het uitvoeringsplan willen wij rond de zomer 2014 voor besluitvorming aan uw raad voorleggen. Bij het opstellen hiervan willen wij graag alle betrokkenen partijen betrekken. Wij willen graag gebruik maken van hun deskundigheid en ervaring. Binnen de kaders van de visienota en de financiële kaders is er wat ons betreft veel ruimte voor inbreng uit de praktijk (zowel vanuit de burger als de professional).

Tot slot.

Wil de operatie slagen dan zullen wij met zijn allen een cultuuromslag in denken en doen moeten realiseren. Mede doordat de taken met aanzienlijk minder budget uitgevoerd moeten worden, zullen alle betrokkenen nog meer dan voorheen een beroep moeten doen op het vermogen van innovatie en improvisatie. En moeten zij omzien naar elkaar.

Burgemeester en Wethouders van Dinkelland,
De secretaris, De burgemeester,

Drs. A.B.A.M. Damer

Mr. R.S. Cazemier

Concept raadsbesluit

Agendanummer:

Afdeling:

Zaaknummer: 13.14722

Documentnummer: I13.042692

De raad van de gemeente Dinkelland;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van januari 2014;

gelet op de Gemeentewet;

Besluit

Om de nota "Omzien Naar Elkaar, een integrale visie op de invoering van de drie decentralisaties in het sociale domein" vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad van .

De griffier,

De voorzitter,

Mr. O.J.R.J. Huitema

Mr. R.S. Cazemier